

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Alaltă-ieri s-au deschis delegațiunile, de astă dată în Viena. Ce se va alege din creditul cerut de contele Andrassy vom afla preste puține zile. Altă scire interesantă despre delegațiuni până una altă nu există, atarâ d'or este că cartea, nu mai șcim de care colóre, unii dic că e roșie, se deosebesce de tóte cele premergătóre dela venirea comitelui Andrassy la putere. Cartea roșie, ori verde, sau cum va fi, este fôrte voluminosă și cuprinde multe acte însemnate inse numai până la începerea răsboiului oriental. De aci vedem, că diplomația austro-ungurască este de părere, că asupra celor ce s'au petrecut dela erumperea răsboiului încóce, este bine să tacă.

Ocupațiunea Bosniei de către trupe austro-unguresci se pare a fi fôrte aprópe. Se scrie însă că are să se facă, pornind trupele nóstre de pre teritoriul fostului regiment al 2. al Ottocanilor spre Bihac. Spre acest sfârșit vor fi trupele dislocate la granița bosnică-erțegovină și adevă: în Zara divisiunea a 18, comandată de V. M. C. Pessici, în Agram divisiunea a 34 a V. M. C. Isacson și în Esseg divisiunea a 20 a V. M. C. conte Szapáry. Dacă trupele austro-unguresci vor intra din ținutul regimentului fost de graniță Nr. 2, ar însemna, că în linia primă se va ocupa ținutul Craina, va să dică, acea parte a Bosniei nord-vestice de lângă Unna, a cărei populațiune catolică simpatisază cu Austro-Ungaria. O astfel de ocupațiune parțială și care s'ar desvolta numai succesiv — dică „N. fr. Pr.” — ar fi de o parte nerațiunală și de altă parte nu ar corespunde împregiurării de astăzi, mai ales făcându-se începutul ocupării cu un număr nesuficient de trupe. Astfel de ocupațiune, Austro-Ungaria este datóre pozițiunii sale de putere mare, a o face cu fôrte considerabile de trupe, cari să eschidă ori ce resistență și ori ce nesuccedere.

Diaristica din Budapesta, în deosebi cea opozițională, combate vehement și votarea creditului și ocuparea Bosniei, cualificându-o pe cęsta din urmă drept „despoiare a Turciei”. Oficioșele consimt cu proiectata „despoiare”; sînt însă de părere a se forma din Bosnia „un felu de graniță militară”, pentruca constituțiunea (dualistică) să pótă remâne intactă.

Despre cuprinsul tratatului de pace încheiat între Ruși și Turci sînt până acum numai presupuneri. Cedând Turcia Batumul, Carsul, Bazașidul și Ardahanul s'ar sterge din suma de despăgubire o miliardă; pentru Armenia se vor cere reforme. Ocupațiunea Bulgariei este redusă la 6 luni. După ratificarea tratatului Rușii vor părăsi ținutul din giurul Constantinopolei. Rusia recede de la incorporarea Salonicului la Bulgaria; acęsta însă ar avé să cuprindă Burgas, Varna și Küstendje. Tratatul dispune mai departe că principele Bulgariei să nu fie din vre-o familie guvernantă din Europa. Suma tributului din partea Bulgariei se va ficsa în termen de doi ani. Trupele rusesci se vor imbarca în marea Marmara și se întorc prin Bosfor a casă, fără de a intra în Constantinopole. Tóte fortărețele din Bulgaria se vor rade și trupe turcesci nu remân în Bulgaria. — Dobrudgia se pune la dispozițiunea Rusiei spre a o da în schimb.

Trupe rusesci se transportă și acum în România în numer destul de mare. „Polit. Corresp.” dică că țera (România) are să devină o basă de operațiune. Afacerea de la Giurgiu s'a complanat și autoritățile române au reintrat în respectul lor.

„Agence Havas” spune: Consimțeméntul guvernului francez la ținerea congresului se consideră ca asigurat.

Alaltă-ieri s'a deschis parlamentul italian în Roma.

Cu alegerea papei Leon IX atențiunea s'a îndreptat și asupra atitudinii ce o va observa Vaticanul față cu Italia și cu Germania. Diarele

italiane încă nu comunică decât că guvernul a interdis impiegaților de stat asistarea la serviciile devine privitoare la alegerea papei, din motivul că curia n'a încunoscintat pre guvern oficial despre schimbarea ce s'a făcut pe scaunul papal. „Germania” fôie fôrte acreditată în cercurile ultramontane revarsă mai în urma lumină asupra direcțiunii celei nouă sub papatul de acum. Organul ultramontan spune că Vaticanul este aplecat a întinde mîna de împăcare Prusiei pe cât iertă fundamentele constitutive ale bisericei catolice. Mijlocirea de pace, dică organul ultramontan, se pôte ajunge numai prin întreveniirea acelor ce sînt îndreptățiți (?). Vaticanul, când ar afla de bine să ia inițiativa în favorul catolicilor din Germania, nu s'ar adresa la partida din centru a parlamentului German — despre care Vaticanul pe cale oficială n'are nici o cunoscintă —, ci s'ar adresa către episcopi prin un document public, fie bulla, fie ordinațiune.

Din aceste puține se pôte vedé, că direcțiunea cea nouă începută de noul papă este tot acea vechie a papilor de până acum.

Cestiunea Basarabiei.

Diarul „Nord”, ce iésă în Brusela și este inspirat de guvernul rusesc, publicase un articol, prin care voi să justifice pretensiunile rusesci la retrocesiunea Basarabiei române. Argumentele organului rusesc au fost înfrante din partea diarului român „Timpul” din Bucuresci într'un articol, pe care l prezentăm prin aceste și publicului nostru. „Timpul” scrie:

„Opinia acestui diariu este importantă. El representă în Europa ideile și tendențele politice rusesci. El este pe lângă acęsta un jurnal oficios, adevă prudent și cumpetat. Vom observa că mai întăiu a păstrat asupra cestiunii Basarabiei cea mai adencă tăcere, și numai după ce acęsta cestiune a fost

pusă oficial la ordinea zilei a diplomației, el în sfârșit a deschis gura despre dęnsa.

„Nu putem a ne îndoi un moment, că acęstă corespondență să nu reproducă în mod fidel nu numai ideile, dar chiar limbajul guvernului rusesc.

„Ce dică dar organul cabinetului din din St. Petersburg? Cum face istoricul cestiunei, și în ce mod poleesce hapul pe care vrea să facă să l înghiță România? Argumentațiunea sa pare solidă pentru cei ce nu cunosc cestiunea, atitudinea se pare binevoitoare României, și poveștile sale părintesci: „Le seigneur Jupiter sait dorer la pilule”. Mai întăiu stabilește că Basarabia a fost cucerită de Ruși în 1812, de la populațiunile sęlbatices locuind sub corturi, asemănate cu Cerchezii și că în 1856 ea n'a fost dar restituită legitimilor sei proprietari.

„Atătea cuvinte, atătea erori istorice — Basarabia în 1812 făcea parte integrantă din Moldova, de care fusese alipită în curs de mai bine de patru sute de ani. Ea a urmat până la 1812 sórta acęstui principat, a căruia constituit aprópe jumătatea. Îndependență la început ca Moldova și sub dinastia Bogdanilor, a susținut acea luptă eroică și disproporționată în contra Islamismului învingător, a cărei culme strălucitoare au fost victoriile lui Stefan cel Mare, luptă care, cu mult înainte de aparițiunea politică a Rusiei pe scena lumii, a oprit la Dunăre parte prin arme, parte prin înțelepte tractate, progresele spăimântătoare ale Semi-Lunei. În sfârșit împreună cu Moldova, a intrat cu Înalta Pórta în acele relații reu defnute, pe care diplomația modernă în lipsa de alte cuvinte le-a caracterizat prin numirile împrumutate dicționarului feudalității, de „suveranitate” și „vasalitate”, dar care în drept constituiau mai mult un fel de independență a celui slab protegiat de cel tare în schimbul a cător-va îndatoriri precise. Se va dică pôte că în limbajul Porței otomane, la acea epocă, Valachia și Moldova formau parte din imperiul otoman cu tóte privilegiurile și imunitățile lor. Este adevărat. Dar nu trebuie a se uita că atunci Padișahul lua titlul de Împărat al împăraților și considera tot pământul cunoscut ca fiind proprietate

FOIȚA.

Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: *Novela*).

(Urmare.)

II.

Așa se și întemplă; abia se deschise în ziua următoare colecțiunea, și Don Pedro di San Montanjo Ligez și intră cu paș sigur și măreț, trecu repede dealungul șirului de icóne spre a se oprí în odaia, unde se afla dama cu pělăria cea cu pene. El se supără, aflând locul dinaintea icónei ocupat de altul, căci așa nu putea să o examineze singur trăsura de trăsura, după cum ar fi voit. Un om tînér sta înaintea icónei, privia multă vreme la dęnsa, se ducea apoi la o feréstră, căuta la sborul nuorilor și se întorcea în urmă éráși înaintea icónei. Domnul bętrán era cam supérat pentru ceva; dar — trebuia să aibă puțină răbdare.

El și făcu de lucru la alte icóne;

insé preocupat de cugetarea la acea damă, el la tot momentul se întorcea să vadă, nu cumva tînérul om părăsise locul seu; dar acesta sta ca un zid; părea cufundat în contemplați. Spaniolul tuși pentru a l deștepta din visurile sale îndelungate; acela remase visător; el dădu puțin cu piciorul pe podini; tînérul se uită să vadă ce este, frumosul seu ochiu atinse în trecăt pre bętránul domn, pentru a se ținti de nou asupra icónei.

„San Pedro! San Iago di Campostella!” borborosi bętránul, „ce diletant uricios, și prost!” Măhnit părăsi odaia și colecțiunea; căci el simți că, ađi tótă plăcerea i-ar fi nimicită prin supérare și necaz. De ar fi așteptat mai bine! În ziua următoare colecțiunea remase închisă, și astfel patru-đeci și opt de óre lungi, trebui să-și înfréne pofta de a vedé acea icónă ce l interesa atât de mult. Însă înainte de a suna orologiul din turnul bisericei órele dóuespređece, el grăbi, cu demnitatea-i obicinuită, a se urca pe scară, intră în colecțiune alergénd spre odaia cunoscută, și — o nimerise! Ađi el

fú cel dintăi, era singur, putea să privéscă în tăcere și neconturbat.

El se uită cu o privire lungă, neclintită la dama din icónă, ochii i se umplură de lacrimi; el șterse cu mânia genele-i cărunte. „O Laura!” șopti el. Atunci un suspin adenc îi loví urechia; el se întorse spăriat; tînérul de alaltăieri stătea éráși aci privind la icónă. Supérat de a fi întrerupt, el făcu din cap o ușóră închinăciune; tînérul mulțami ceva mai prietenos, însă nu mai puțin sumeț decât Spaniolul. Și de astădată acesta voia să aștepte până se va duce vecinul prisositor, dar înzadar; din contră trebui să vadă, cum acela și luă un scaun și se așeză vr'o cățiva pași departe de icónă, pentru a se puté uita în liniște și cu comoditate la dęnsa.

„Gogomanul” mormoi Don Pedro, dór chiar vrea să-și bată joc de pěrul meu cărunț.” Și mai supérat ca alaltăieri părăsi odaia.

În sala de intrare întălni pre unul din proprietarii colecțiunii; îi mulțami din inimă pentru plăcerea,

ce i face colecțiunea, nu se puté însă reținé a nu se plänge asupra tînérului ce l conturbase în contemplațiunile sale. „Domnule B.” dică el, „pôte ai băgat de samă că, un a dintre icónele D-Vóstre me atrage cu deosebire; ea me interesază nespun, ea are pentru mine o însemnătate, pre care — pre care nu și-o pot spune. De câte ori mi permiteați, veniam pentru a vedé acel chip, me bucuram, cređénd a l puté privi neconturbat, căci mulțimea de comun acolo nu se opresce vreme mai îndelungată, dar — închipuți-ve, un tînér om réntăcios m'a pândit și acum vine, decâte ori vin și eu, în necazul meu stă óre întregi înaintea acęstui icóne, care nu l interesază de loc!”

Di B. surise, căci ușor și puté gândi, cine va fi putut conturba pre bętránul domn. „N'ăși voi să stăruiesc pe lângă cele din urmă” respunse el; „chipul acela pare a avé o însemnătate deosebită pentru acęst tînér; căci nu pentru întăia data se uită el vreme atât de îndelungată la dęnsul.”

„Cum așa? Cine e acel om?”

sa, cel puțin în drept dacă nu în fapt. Ori și cum în 1812, ca în tot cursul istoriei sale, Moldova cu Basarabia împreună formau un stat deosebit cu legile și prințul său, și se aflau supuse numai la ceea ce diplomația a numit impropriu suzeranitatea Porței Otomane. Basarabia, fiind în această situație în 1812 a fost în actul oficial de cesiune dobândită de către Rusia de la Poarta Otomană dar în realitate răpită de la legitimul și adevăratul său proprietar, care era Moldova, și transmisă de către acel ce nu avea drept s'o cedeze la acel ce nu avea drept s'o ia. În nici un caz n'a fost cucerită, — căci Rusia atunci chemată îndărăt de invaziunea napoleonică se retrăgea în grabă, — și încă și mai puțin cucerită de la populațiunea musulmană tătarăscă locuind sub corturi.

„Se poate că în sudul Basarabiei, precum în Crimeea și sudul Rusiei, precum în Dobrogea, să se fi aflat pe atunci câte-va pălcuri de bandiți nesupuși, tătari musulmani ce înfruntă autoritatea guvernelor regulate ale acestor localități, care era atunci ca și acum Moldova, Poarta otomană și Rusia; însă se poate fi serios susține că dela dărușii Rusia a cucerit Basarabia, dacă este vorba de cucerire? și că densa revindică această provincie astăzi ca legitima lor moștenitoare? Populațiunea musulmană tătarăscă locuind sub corturi formând o entitate politică în mijlocul Europei și la începutul secolului al XIX, este o ingenioasă descoperire a corespondentului „Nordului,” pentru care ar trebui să solicite un brevet de invențiune.

„În ori ce cas dacă se aflau în mlaștinele Deltei Dunărei câte-va triburi vagabunde de tătari, imensa majoritate a populațiunii era compusă de români agricultori, cu portul, cu limba, cu tradițiunile române. Chiar astăzi ei formeză în Basarabia remasă rusă o populațiune compactă de aproape 700,000 locuitori.

„Iată pentru ce susținem, că mica parte de Basarabie, pe care o posedă România a fost într'adevăr restituită legitimului său proprietar. Iată răspunsul nostru în privința dreptului României asupra Basarabiei.

„Dar, adăogă corespondentul „Nordului,” chiar așa să fie, alta era în 1856 a da Basarabia micului principat al Moldovei și alta este a o lăsa astăzi în mâinile unui puternic stat de al doilea ordin, ca România. — Va să dăică motivul Rusiei principal ar fi temerea ce i-ar insufla puternica Românie, al cărei teritoriu nu are nici sferul din întinderea celei mai mici guvernii rusești, care are astăzi 4 milioane și jumătate locuitori, cam împuținați la fie care de ce sau 15 ani prin rebelările frecvente dintre vecinii săi puternici. Acest stat ar înspăimânta în viitor pe puternica Rusie, care numai astăzi numără 80 milioane de locuitori.

„Pre lângă acestea se mai constituie în Orient pe flancul acestei teribile Românie două principate slave Serbia și Bulgaria

tot atât de importante fie care din ele ca însași România. Și cu toate acestea România este de temut, și în contra ei trebuiesc luate măsuri de siguranță! Nu credem a pute caracteriza mai bine un asemenea raționament de cât lăsându'i numele, ce însuși corespondentul „Nordului” simte că 'l merită, adică acel de panglicărie dialectică.

„Dară România a violat tratatul de Paris, adăogă ingeniosul corespondent, de ce Rusia să-l respecte? Apoi ori-cine poate opune României acest raționament, afară de însuși Rusia. Dacă România nu viola tratatul din Paris, apoi Rusia putea să trecă Prutul fără opunere, chiar armată? apoi toate resursele României erau să fie puse la dispozițiunea Rusiei? apoi însuși armata română era în drept să trecă Dunărea și să sosescă sub întăriturile Plevnei, la un moment destul de oportun? Toate acestea nu s'au putut face de sigur fără violarea tratatului din Paris. Dară Rusia, care a cerut aceste călcări de la România, și care s'a folosit de ele, este ea în drept astăzi să le reproșeze României și să se bazeze pe ele spre a o desmembra? Serupulurile nu sânt prea la modă în diplomația de astăzi, dară toate au o margine în lumea asta, și chiar dreptul celui mai tare trebuie încă să se rașime pe o umbră ore-care de rațiune și de morală.

„Sântem siguri că diplomația rusescă o va înțelege în cele din urmă. Cât pentru cuvântul de ingratitude, pe care corespondentul „Nordului” 'l strecură la sfârșitul articolului său, sânt multe de dis în privința această. Nu negăm îndatoririle ce avem către Rusia, când acum vr'o cinci-șeci de ani ea a făcut să reinvieze privilegiile noastre călcate în picioare de Poartă, acesta n'o uităm; însă, din nenorocire, trebuie să ne aducem aminte că acesta bine-facere a fost răsplătită prin pierderea Basarabiei, care este a treia parte din teritoriul României, și din care bucățica restituită la 1856 este astăzi încă obiectul poftelor cabinetului din St. Petersburg. Pe lângă asta, de câte ori de atunci n'am plătit acest serviciu?

„Tera noastră a fost călcată de vre-o patru cinci ori în acest secol de către Rusia; din această cauză comerțul și agricultura noastră au trebuit să sufere nise catastrofe aproape periodice cari la fie-care de ce cinci-spre-dece ani ne fac a perde tot fructul muncii noastre. Noi sântem baza de operațiuni a Rusiei în contra imperiului turcesc. Noi 'i servim de grănar, de casarmă, de pozițiune înaintată, i-am dat în atâtea rânduri bogăția noastră, fructul muncii noastre; de astă-dată i-am dat și sângele nostru.

„Dacă s'ar trage o socotélă, nu scim care ar rămâne dator, marea Rusie sau mica Românie? Însă noi nu insistăm asupra acestei comptabilități politice. — Nu credem în proverbul francez că „les bons comptes font les bons amis”. Astăzi ne oferă o tocmelă, o compensațiune, Dobrogea în locul Basarabiei. — Darurile sale ni se par primejdiöse.

„Missiunea României este pe malul

stâng al Dunărei, n'are ce căuta pe malul drept, unde, de și locuiesc mulți români, totuși majoritatea populațiunii este de ginte slavă. A ne lăsa ceea-ce avem, iată ce cerem de la stricta dreptate a Rusiei. — De la echitatea și înțelepciunea ei și a Europei, am pute cere numai delta Dunărei care a fost a noastră, și indemnitatea pentru pagubele noastre de resbel. Atâta și nimic mai mult. — Dacă nici atâta nu putem obține, ei bine, acesta, se va adăoga la partea activului nostru de recunoștință, și vom avea cel puțin mândria de a fi îndatorat gratis o mare, bogată și puternică împărăție.

Congres și conferență.

Deosebirea între conferență, dice „Fr. Bl.”, și congres o lămuresc într'o notă trimisă la „Journ de St. Petersburg” dnul profesor Martens în modul următoriu:

Deosebirea aternă: 1. dela persoanele cari sânt însărcinate a lua parte la o întrunire de felul acesta, și 2. de la materialul de regulat și dela rezultatele către cari întrunirea trebuie să țintescă. Este fără îndoială, că o întrunire la care iau parte suveranii în persoană are a se numi congres. Așa au avut caracter și însemnătate de congres, după părerea tuturor învățaților în dreptul internațional, întrunirile monarhilor Rusiei, Austriei și Prusiei dela Toppau Laibach și Verona la începutul acestui secol. În cazul acesta întrunirea este în pozițiune de a aduce hotărâri definitive. Asemenea se atribue caracterul unui congres unei întruniri de capi ai cabinetelor investiți cu toate plenipotențele. Reprezentanții singuraticelor staturi trebuie în cazul acesta să fie îndreptățiți a aduce hotărâri definitive, fără de a fi siliți a cere la fie-care moment informațiuni dela guvernul lor.

Deosebirea cea mai considerabilă este însă în materialul tratat de către singuraticile staturi. Cu cât sânt cestiunile supuse judecării, cu cât interesele cari involvă un conflict în sine cer un studiu mai afund și cu cât decisiunile au să fie mai normative, cu atât mai mult ia și întrunirea plenipotențiarilor caracterul unui congres. Așa delegații întrunirilor celor dintâiu, de cari se face amintire în istoria dreptului internațional, avură scopul de a termina un resbel prin o pace generală. De aceea se vorbește de un congres dela Osnabrück și Münster în 1648, în care s'a făcut pacea vestfalică. În fine este cu puțință să fie o conferență de ministri acolo unde 'și are congresul scaunul său. Așa pe timpul congresului dela Viena, la 1815, era în fie care și conferențe de ministri. Conferențele acestea însă pregătesc

numai deslegarea cestiunilor fără de a le și decide. Caracterul unei întruniri de delegați, cari n'au altă problemă decât de a pregăti terenul pentru decisiuni ulterioare dă timbrul cel însemnat și deosebit al unei conferențe.

Ași mai adăogă și definițiunea congresului după cum a formulat-o vestitul profesor din Berlin pe baza principiilor ce erau în valoare la începutul acestui secol. „Ele (congresele) au scopul de a întregi și întări pacea încheiată, de a asigura rezultatele acesteia și a feri în viitorul de periculi, cari s'ar pute nasce din un conflict de patimi și interese (conjurez resulter du conflict des passions et des intérêts).

Procesul „Arborosa”.

(Corespondență originală a „Tel. Rom.”)

Cernăuți, ultima Faur 1878.

Conform promisiunii noastre din 4 ale cur. l. vă comunicăm — în eugetare la jurstările spațiale ale organului d-vostre — cât se poate mai detaliat decursul pertractării finale sau de căpetenie în contra societății academice-române dela universitatea de aci, „Arborosa” și anume asupra celor cinci teologi români, cari constituiră comitetul conducătoriu al acelei societăți, astăzi suspendate de guvern.

Mai nainte însă de a pași noi la propria descriere a respectivei pertractări finale, ținem de neapărată trebuință a prewite unele momente, care premerseră acestei pertractări și care de o parte indică și caracterizează acest proces, ér' de alta justifică cele ce am spus noi despre densul în comunicațiunile noastre făcute acestui stimat organ, relative la modul pașiri întru arestarea celor cinci teologi și academici și apoi relative și la modul tratării lor în închisorealele in-cuizițiionale.

Baza, fundamentul adică, pe care urmă mai nainte de arestarea teologilor, desființarea societății academice-române „Arborosa”, se scie, și am și spus-o și noi la timpul seu în colónele aceste, că a fost o denunțiațiune la ministeriu. De unde-i veni ministeriului acea denunțiațiune, este până acum un secret, dară un secret, cum am dice, pe jumătate desenigmat. Se scie adică, că ori din partea consulatului austro-unguresc din România, ori din cuibul rutenismului de aici, ne mai putend acesta aștepta să vedă Bucovina, ori sub auspicii musulcale, ori cel puțin sub o influință predominantă a partidei sale unietico-rutene față de românismul ortodocs și autohton.

„Este” urmă posesorul „un domn de Fröben, care petrece de vr'o 5—6 luni în acest oraș, și de când a vădut pentru întâia oară acea iconă, tocmai chipul domnei cu pălărie de pene, pe care o cercetați și D-Vostră, vine în toate zilele regulat la această oară, pentru a se uita la acest chip. Vedeți dar că, trebuie să aibă ore-care interes pentru acea iconă, ce o cercetază de atâta vreme.”

„Șase luni, dici domnul meu?” răspunde bătrânul. „I-am făcut dar mare nedreptate, Dumneșeu să me ierte! Ba paremi-se că în supărarea mea m'am purtat chiar fără politeță cu densul. Și dici că, este un cavaler? O nu, să nu dăică cineva de Don Pedro di Ligez că, ar fi întimpinat pre un om străin fără politeță. Te rog, spuneți — ba nu! îl voiu afla eu însumi și voiu vorbi cu densul.”

III.

Înfățișându-se în ziua următoare în colecțiunea de icône și aflând pre Fröben înaintea icônei, el veni lângă densul cu o față de tot prietenosă; dar când tinărul se feri cu respect la

o parte, pentru a lăsa bătrânului domn locul cel mai bun, acesta se închină salutându'l cu urbanitate și dăse: „Dacă nu mă nșel, sennore, te am vădut mai mult deodată petrecend înaintea acestei icône. — Abună sémă 'ți umblă și Dtalé ca și mie; pentru mine acest chip e de un deosebit interes, și de loc nu me pot sătura de a'l privi.”

Fröben fû surprins prin această agrăire; și lui îi bătură la ochi visele ce bătrânul făcea icônei, el aflase cine era el, și după salutarea ceremoniosă și rece de ieri nu se aștepta de loc la această intimpinare prietenosă. „Mărturisesc domnul meu”, re-puse el după vr'o câteva momente, „că această iconă me interesază mai mult decât toate celelalte; deorece — fiindcă — zace ceva în această iconă, ce pentru mine e de însemnătate”. — Bătrânul căută la densul ca și când ar fi voit să dăică: acest răspuns nu mi se pare de ajuns; și Fröben reculegându-se puțin continuă: „E un lucru minunat cu obiectele de artă, cu deosebire cu icônele. Adese trec ome-ni cu miile pe dinaintea unei icône,

află desemnul esact, aplaudéză coloritul potrivit, dar ea nu face vr'o impresie mai adencă asupra-le, pecând unuia singur îi resare din ea lumina unei însemnătăți mai profunde; el rămâne încântat, nu se poate reșină a nu căuta într'una la densa, se întorce și se reintorce pentru a o privi de nou și de nou.

„Dar, așa va fi” dăse bătrânul gânditor, căutând la iconă; „mie însă mi se pare că acesta se poate afirma numai despre compoziții mai mari, despre icône în care pictorul a depus vr'o idee mai profundă. Mulți trec pe lângă ea, până ce în sfârșit i se desvêlesce însemnătatea unuia, care apoi admiră profunditatea concepțiunii artistului.

— „Puté-se-va ore dice acesta și despre un astfel de cap?” —

Tinărul înroși. „Și de ce nu?” întrebă el zimbând. „Formele frumoșe ale acestui obraz, fruntea cea deschisă, acest ochiu gânditor, această guriță încântătoare, nu sânt ele create cu o concepțiune profundă? Nu zace ceva așa de atrăgător în aceste trăsături, încât —”

„O, mă rog, mă rog”, răspunde bătrânul intrerupend; „abună-sémă a fost o persoană frumoșică, care a servit artistului de model; familia are femei frumoșe.”

„Cum? Ce familie?” întrebă tinărul uimit; el începû să se îndoiescă de mintea sănătoșă a bătrânului, și totuși cuvintele lui păreau a'l încorda cu deosebire. „Acest chip abună-sémă e pură fantazie, domnul meu, icona e cel puțin de vr'o câte-va sute de ani!”

„Așa dară și D-ta cređi în po-vesti de aceste?” șopti bătrânul: întré noi fie dis, de astădată totuși ochiul de cunoscător a dus în rătă-cire pre proprietari; eu cunosc pre această dómna.”

„Dumneșeuile îndurate, o cunosci? Unde este ea acum? Cum se chiamă?” întrebă Fröben adânc mișcat, apucând mâna Spaniolului.

„Să dică mai bine, o am cunoscut-o”, răspunde acesta cu glas tremurând, ridicându-și ochii plini de lacrimi la dómna din iconă. „Da, o am cunoscut, cu două-șeci de ani înainte în Valencia; a trecut multă

Din aceste două presupuneri, una este — adevărul, nu însă și un al treilea; prin urmare nici nu s'a crezut aici la noi de cineva și cândva, că Procurorul — de stat ar fi acela, carele el ar fi luat inițiativa întru intentarea procesului de crimă „jignirii liniștei publice” contra conducătorilor societății „Arborosa”; și tot așa neadeverat este, că guvernul politic local ar fi decretat așijdere din propria și inițiativă desființarea numitei societăți.

Aceste noi spunându-le, n'am spus însă și aceea, că atât guvernul politic local întru desființarea societății „Arborosa”, cât și Procurorul de stat întru formală acuzare publică a acelor cinci juri teologi s'ar fi aflat siliți a asculta în pașirile lor acestea de un „force majeure”, precum fasiună Procurorul de stat la pertractarea de căpetenie. Acesta e mai ca și sigur, că, ne aflând nici guvernul local ansă suficientă, de a suspenda societatea, n'ar fi putut-o sili nimene, ca să o suspendă: și tot așa, nici Procurorul de stat, neaflând nici el substrat de ajuns, de o crimă comisă prin junii academici, n'ar fi fost putut fi de nime comandat, să facă „en-tout-cas” acuză de o comisă crimă. — Câtă suficiență a substratului material a avut deci Procurorul pentru intentarea unei acuze de crimă, comisă de junii teologi, ni spune verdictul juraților, carele a negat culpa de o faptă criminală a junilor acușați: era încât a aflat guvernul politic ansă, de a suspenda întreaga societate „Arborosa”, ni spune așijderea tot acel verdict, carele a negat și comiterea faptei indusă de Procuror drept basă, pe care și-a redicat și edificat densul acușățiunea sa. — Va să dică: atât guvernul, cât și Procurorul — punând ei ambii tot pre una și aceeași basă motivele lor, cela, de a suspenda societatea, cesta, de a incrimina pre conducătorii ei; cea basă — *fapta* — nu s'a constatat nici prin verdictul juraților: era — ce e și mai mult și mai însemnat, nu s'a constatat nici prin perchisițiunea cea mai scrupuloasă și mai cuprinzătoare cu inculpații, care premerse pertractării de căpetenie asupra-le.

Etă deci de ce și produse desființarea cea subită a societății academice „Arborosa” de la universitatea de aici împreună cu îndată după aceea urmata arestare a junilor teologi sub cuvânt că ar fi „criminali în contra statului”, o senzațiune, după cum v'am scris la timpul seu, ne mai pomenit încă de nelinistitoare în întreaga Bucovină; era în româniea acestei țeri, chiar și o profundă consterna-

țiune. — Se aușia adecă, ba se scia chiar ca de sigur, că „crima” comisă de „Arborosa” și anume de comitetul ei conducătoriu, și apoi constatată la confiscarea actelor acelei societăți, constă, precum v'am comunicat noi atunci îndată, nu în altceva, decât numai în telegrama de condolență, trimisă de acel comitet primăriei de Iași la serbarea centenară de doliu pentru Ghica Vodă, ucis de turci, și în scrisoarea tot a acelu comitet către ministerul din Bucuresci, prin care scrisore româna societate „Arborosa”, parte felicitează pre camera României și pre ministeriu pentru subvențiunea decretată și oferită societăților literare — române din Austro-Ungaria, și parte se roșă, ca să o considere și pre densa — pre „Arborosa” — la distribuirea acelei subvențiuni.

Cine din Români Bucovinei, sau care și alt om nepreocupat ar fi vădut în aceste și'n atari enunțaiuni de un caracter simplamente numai național și moral ale junilor academici români de la universitatea de aici, ce-va criminal, ori chiar conform legilor fundamentale de stat, — măcar și numai ce-va neertat în Austria constituțională și necuviincios! Societățile, căci literare române din Austria, se află numai prin acele locuri, pe unde există școli superioare, la care studiază și tineri din România: iară Ghica Vodă, ucis de turci a fost un Domnitoriu, din ale cărui binefaceri pentru Moldova de atunci, și Bucovina de astăzi are mari folosuri: fiind „chrisovullui Ghica” — celui ucis de turci — în Bucovina, și astăzi basa legală recunoscută și de Austria, a referințelor agrare. Respândindu-se deci vestea prin țară că, și pentru ce se intentază proces criminal junilor teologi, nu numai că fiecine din româniea Bucovinei, ca frate conațional din una și aceeași mună cu româniea din Moldova și Muntenia, judecă, că nici el n'ar fi putut face în fond altfel, decum făcū comitetul „Arborosei”, și prin urmare așijdere fiecine din Români bucovineni se simția moralmente împreună — incriminat cu junii academici. Pre lângă acesta se mai colportau și se scriau prin diferitele jurnale de aici și din Viena, nisce vorbe, ba, se exprimau chiar și persoane însemnate, numai nu române într'un chip, încât de aici cea consternațiune din româniea Bucovinei se potență și mai mult și mai ingrigitoriu. Se assera adecă și prin rost de persoane însemnate și prin jurnale, că inculparea junilor arestați ar fi numai, cum am șice, un pretext de a reproba și năduși prin pe-

vreme de atunci! Dar nu e nimeni altcine-va ca Dómna Laura Tortosi”. „Două-deci de ani!” repeți tinērul întristat și supărat. „Două-deci de ani — nu, nu este ea”.

„Nu este ea?”, replică Don Pedro iușindu-se. „Nu, dicit D-ta? Și poți D-ta crede că, un pictor ar putē scōte trāsăturile aceste din creerii sei? Dar să nu fiu nedrept, pōte să fi fost un harnic bărbat, care le au zugrăvit; căci colorile lui sūnt adevērate și nimerite, nimerite și vii ca viēta înfloritōre. Înșu nu cređi D-ta, că un astfel de artist din fantasia sa ar produce cu totul altă icōnă? Fără de a cunoșce familia Tortosi, nu așii că, acēstă Dómna trebuie să aibă o netăgăduită asemēnare de familie, trāsături de familie, săpate de natură clar și hotărit, trāsături, pre cari nici odată nu le aflăm în icōne de fantasia, ci numai la portrete bune? Este un portret, și dicit, Domnul meu, și pe legea mea nu e altul, decât portretul Dómnei Laura, precum o am vădut înainte cu două-deci de ani în Valencia cea plăcută”.

„Stimate Domnule” respunse Frōben, „se află asemēnări, asemēnări co-

te pot înșela; adese cređi a vedē reproduce cu atāta fidelitate trāsurile unui amic, încāt pare că și vorbesce, numai cât el și se înfățișază în un costum neobicinuit, învechit, și dacă întrebii cine e, și se spune că, este un strămoș din rēșboiul de treideci de ani, sau chiar pōte un străin. Conced că, acest chip are trāsături de familie, că el aduce cu amabila Donna Laura; dar acēstă icōnă e vechie, și atāta cel puțin se știe din catastihuri și carti bisericesci, că în biserica S-tei Magdalene din C. unde a stat o sută cincizeci de ani, ea a ajuns prin o fundațiune, nu prin comandare și după tōte indiciile ea e zugrăvită de pictorul germān Luca Cranach”.

„Atunci dracul cel viu să-mi ia ochii!” dīse Don Pedro năcājit, sărind de pe scaun și luāndu-și pālăria. „O nālucire a iadului este dar; în șilele mele cele bētrāne ea vrea încă o dată să me cufunde prin acēstă icōnă în durere și întristare”. Laccrimi îi umpleau bētrānului ochii, când părăsi colecțiunea cu pași repeđi, resunători.

(Va urma.)

depsirea lor ori și ce enunțaiune a simțului conațional a românilor din Bucovina către frații lor din vecina Românie. Veđi între altele „Presse” din Viena și „Bukowina” de aici, iară mai lāmurit se va vedē din pleidoieul — defensorial al avocatului Dr. Rott. Dar grația ceriului și nepreocupatului simț de justiția a acelora, în ale căror mâni se află astăzi verdictul asupra acuzelor de crime în contra statului, rezultatul procesului „Arborosa” dede și la acele tendințe ticăloșe, cugetate în sau pre lângă acuzarea junilor academici, — respunsul cuvenit! și astăzi scim noi și mai bine, decum sciurām, mai nainte, și vor scī dōră și cei preocupați față de noi Români bucovineni, că, spre a ne folosi de sensul cuvintelor unui june din cei cinci inculpați, la pertractarea finală, că astăzi dicit, în Austria nu e încă oprit, nici că ne pōte oprī cine-va, să șicem mamei „mamă” și fratelui „frate”; prin urmare, nu ne pōte nime oprī, să și simțim cătră și pentru mamă, ca cătră și pentru o „mamă” și cătră și pentru frate din una și aceeași mamă comună cu noi, ca cătră și pentru un „frate”.

Cine de mult umblă în Bucovina să ne sparie cu iscōde particulare, dar nu legale; scim noi, cum scim și aceea prea bine, că ce scop au dlor cu spaima ce ni-o fac nouă.....

Am spus apoi aici mai sus, că perchisițiunea contra respectivilor tineri români academici a fost forțe rigorōsă. Adaugem aici, ca completare a momentelor, ce le șocotirām de trebuiță a le premitē propriei descrieri a pertractării de căpetenie asupra „Arborosaniilor”, că nu numai perchisițiunea a fost cum mai rigorōsă și cuprinzătoare de până și cea mai mică bagatelă, ce numai s'ar părăi cui-va, că are o umbră de necs între cea bagatelă și între culpabilitatea junilor de la „Arborosa”: dară că ea, perchisițiunea, a fost comitată și de cele mai dure și mai sensibile cautele. Patru din tinerii intemnițați se bolnăviseră deja acolo în āngustele și mefiticele celule, în care erau ei închiși la un loc cu căți mai mulți criminali ordinari și tot odată și indiviđi din societatea cea mai ordinară. Defensorul Dr. Rott reclamă deci și solicită îndată după finita perchisițiune cu inculpații și după finitul interogatoriu cu martorii, eliberarea provisoră a arestaților. În zădar! Se oferī deci din partea unui proprietariu mare român de la noi din Bucovina ori și care cvotă pecuniară, până chiar și moșia sa valorată cu 200,000 fr.: drept garanție, fundată și în legea penală; numai să nu se țină regretabilii tineri într'o închisōre atāt de nesupportabilă pentru nisce copii din clasa inteligenței, până la pertractarea finală. Tot în zădar! — și ce putū fi cauza unei atāt de severe și neexplorabile asprimi: și rezultatul și cuprinsul pertractării finale ne spun, că — nulla! —

Și acum să trecēm la propria pertractare finală sau de căpetenie.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Archiducele Franz Carl). tatăl Majestății Sale Impēratului, s'a bolnăvit greu Vineri în 1 Martie.

* (Necrolog). Ioanne de Ivanovicu, directore jud. reg. în pensiune, anunțā în numele seu și al copiilor sei Otto și Eliza, cu inima frântă de durere, repausarea mult iubitei neuitaverei soții, respective mame și sócre, Anna de Ivanovicu, carea în 5 ale lunei curente la 9¹/₂ ore dimineța, în urma unui morb dureros, în etate de 55 ani a finit viēta sa după primirea ss. sacramente.

Remășițele pāmētesci ale repau-

satei se vor astruca Vineri în 8 l. c. la 3 ore după amēdi în cimiteriul gr. res. din suburbiul Iosefin aici pentru repausul etern.

Parastasul se va ține Sāmbātā în 9-lea a l. c. la 9 ore dimineța în biserica gr. or. din cetate.

Fie-i țărina ușorā!

* (Mobilizare?) „N. Temesvarer Ztg.” scrie: „Regimentul de infanterie Șocseveci Nr. 78, ce se află în garnisōnă la Timișōrā, precum și 3 baterii a regimentului 13 de artilerie au primit porunca telegrafică de a sta gata spre marșiu. Sciri mai detaiate despre scopul acestor dispozițiuni lipsesc”.

* (Alegere comunală). Ni se scrie din Furlug, că cu tōte machinațiunile „jupānului Ignatz” a seduce pe popor prin beuturi spirituōse, a succese unei partide independente sub conducerea preotului Simeon Avramescu a alege un jude român.

* (Locotenentul de honveđi Tóth), care omorise pe căpitanul seu, fu spēnțurat în șilele aceste la Iászberény.

* (Un meeting de bārbieri). Gazetele americane publică dāri de sēmă asupra unui meeting forțe ciudat, ce a avut loc în șilele trecute la New-York. Meetingul a fost convocat de Societatea Bārbierilor din acel oraș, și a avut de obiect să combată o măsură luată de căți-va confrāți bārbieri cari scāduseră în prāvāliele lor prețurile hotărāte de stārostia respectivă.

În orașul New-York prețul unei rāsături fusese până aci de 50 bani. Unii bārbieri scādūră pe jumētate acest preț. Acēstă măsură pricinuind neajunsuri confrāților, Societatea a convocat meetingul, care n'a fost forțe șgomotos.

În New-York sūnt 2000 de bārbieri, și 7,500 de bārbieri. Mai toți au luat parte la meeting.

Oratorii societății au arētat adunării că o barbă cât de spānă nu se pōte rade în mai puțin de 15 minute, să fie bārbierul cât de iscusit. Prin urmare, presupunēnd că un bārbier lucrēzā pe fie-ce đi una peste alta șase cēsuri de arēndul, în cele șase șile lucrātōre și trei cēsuri Dumineca, fac trei-deci și nouē de cēsuri; câte patru bārbi pe cēs. fac o sută cincīđci și șase de bārbi; câte 50 bani barba, fac 70 franci pe șeptāmānă. „Apoi, au conchis oratorii, mult e 78 de franci pe șeptāmānă pentru o calfă de bārbier?” Sau făcut propuneri, cari au fost primite, în sens de a oprī pe ori-ce confrate să aducā pagubă corporației.

Meetingul s'a sfāșit cu împacāciune și chef mare. Așa sūnt bārbierii din tōtā lumēa — chefi!

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografia daco-română.

Partea a II-a.

(Urmare).

g) Regule pentru strămutarea lui *d*, în *z*.

D și strămută sonul în *z*:

1. În substantivele terminate în *xiz*, *iz* și *ia* și în *d. e.* verđiia, limpediia etc. *spudli*, *frundia*, *miediu*, *netediu*, *retediu*, și în compuneri: *spudliaria*, *miediuina* etc.

2. În substantivele terminate în *da*, în plural *d. e.* *ruda rudli*, *córdă cordli*, *barda bārdli*; — primind articolul, acest *i* móle se strămută în sonul *x d. e.* *rudile*, *cordile*, *bordile*.

3. În substantivele și adiectivele bārbătesci, în plural: *surd*, *surdli*, *cald*, *caldli*.

4. În verbele terminate cu *d* în

persoana a doua sing. din ind. și conjunctiv, (ved vedî, se vedî, cred, credî, se credî) și la cele de a 2-a conj. în imperativ.

În modul întrebătoriu, folosindu-se pronumele relativ, acest i môle se strămută în x, și d rămâne z, (vedî-1, perdi-1).

5. Verbele de a 4-a conjugățiune în preteritul simplu, (audîi), în preteritul demult (audîsem) și în cele compuse cu infinitiv (a audî).

6. În verbele terminate în esc, cele ce se compun din terminațiunea latină idus, (longuidus lancedu lancedesc, putrediesc, limpediesc, încăldiesc); cele-lalte, unde d se susține sunt mai puține, (vedesc, sadesc, prepădesc), și de regulă din rădecini străine.

7. În verbele de a 3-a conjugățiune, în gerundii, (siedind, credind, perdiend).

8. În substantivele cu terminațiunea eala și ime adause la adiectivele în ed=ъа8, (lancedieala, lampedieala), lancedime, limpedime etc.

Nu mi scopul să scrutez și mai departe gramatica, ci numai să arăt, că din câte motive se schimbă d în z înainte de: I și i.

Litera z încă e deplină în ortografia noastră.

2. În verbele cu terminațiunea ez.

În fine, di=z se strămută în j=ъ, în unele cuvinte, fără ca să se afle o regulă anumită, (medius locus mejloc, deorsum jos, putredieune=putrejune, dimidietate=jumătate).

II. Despre T.

a) T la Greci.

T este o literă caracteristică a dialectului attic, (ταρτιω διτιος, τατιω, праτιω θαλαττα), până ce la Greci, și în alte dialecte, acest τ se strămută în σ ταρασσω, δισσω, τασσω, праσσω, θαλασσα) Rost I. p. 261. II. 503.

b) T la Latini, Francezi și Italiani.

La Latini în locul lui s se află t, (pulto pulso) agretus, sarta (De origine Linguae latinae p. 326).

La Francezi t în terminațiunea tion, sună ca și s, (abdication, oblegation).

La Italiani terminațiunea latină în tio, cea franceză în tion, se strămută în zione, unde z sună ca și u, (addizione, affezione).

În terminațiunea latină itia, Italianii strămută pe t în z cu sonul u, și în tot locul unde la Latini, după ti urmăzează vocală (ambitiosus, ambizioso).

În cuvintele latine terminate în entia, Italianii au enza, (sententia sententza, absentia, absenza, tendenza).

c) T la Slaveni, Germani și Magiari.

T la Slaveni e primit dela Greci. La Slavi u=(tzi) este son original și independent de τ, (κοταο, α=ραυα).

La Croați c sună ca și tz, (otac), Germanii pentru u au tz și z, (Trotz, Stütze, Stutz, Sturz).

La magiari sonul u se scrie cu cz, (czápa, suhancz).

d) T în literatura cu cirile. Când sonul original t, s'a strămutat în u, s'a scris cu u.

Scrierea au fost de mai multe feliiuri, sau s'a scris în capăt, кауи, лигауи sau s'a luat în afară, кау, лигау.

Dar se află ortografiile cu cirile, unde în din capăt s'a însemnat cu semne anume, întocmai ca și u scurt.

În „Crestomatia“ p. 91. ау, и'ау' p. 94. фрау, кржау, лигау. În cărarea prescurtă etc. p. 22. н'оуу, 23. т'оуу 39. а'мпауу.

e) T și strămutarea lui în literatura cu litere.

Etimologii scriu pe u cu ti=и, foneștii cu ț și fi fi (intenția, pre-

senția, instanția voința conștiința, sentința, instanța.

(Va urma).

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.“)

Viena, 8 Martiu, n. Archiducele Francisc Carol, tatăl împăratului a murit.

Oferte pentru răniții din România*).

Ofrande pentru soldații români răniți primite de subsemnatul de la românii din Darstele Brașovului și trimise prințelului Dimitrie Gr. Ghica, președintele „Crucei roșie“ la București.

Diamandi I. Manole.

Staicu Barbu 1 fl., George Cimpoca I fl., Alecse Popoviciu 1 fl., Alecse Barbu 1 fl., Ioan Mărcasu 1 fl., Dumitru Voina 1 fl., Teodor Fugaciu 1 fl., Ioan Aldulea 1 fl., Barbu Aldulea 1 fl., Toma Mărcasu 1 franc, Stan Muntean 2 franci, Toma Radu 20 cr., George Muntean 30 cr., Nicolau Moraroiu 40 cr., Ioan Pascu 20 cr., Alecse Șuveiu 50 cr., Toma Muntean 20 cr., Ioan Cimpoca 50 cr., Ioan Sirbu 40 cr., Ioan Bărsan 60 cr., Ioan Secolean 60 cr., George Secolean 50 cr., Petru Moraroiu 30 cr., Ioan Secolean 30 cr., Ioan Moraroiu 40 cr., Nicolau Irimia 10 cr., Stan Mărcasu 10 cr., Stoica Sirbu 30 cr., Maria Muntean 15 cr., Maria Oltean și copii săi 1 fl. 10 cr., Petru Voina 40 cr., Dumitru Secolean 30 cr., Petru Sirbu 10 cr., Vasilie Tampa 10 cr., Paraschiva Popoviciu 30 cr., Paraschiva Negruși 20 cr., Marina Moldovan 4 cr., Nicolau Bodean 10 cr., Christea Mărcas 8 cr., George Bodean 10 cr., Ioan Mărcas 10 cr., Maria Cimpoca 15 cr., Iosif Secolean 20 cr., Ioan Bărsan, copil 4 cr., Stan Fugaciu 50 cr., George Oltean 20 cr., O văduvă 1 cr., Ioan Secolean 5 cr., Ioan Oltean 50 cr., Teodor Sirbu 50 cr., Dumitru Secolean 50 cr., Maria Bărsan 14 copii până George Bărsan 3 franci.

Suma: 6 franci. 20 fl., 61 cr. și 14 c. până.

*Acosta colectă o reproducem de nou, pentru că în rândul trecut a apărut numai ntr'una parte a edițiunei. R.

Alba-Iulia în Faur 1878. Dl. Radactor! Pentru ajutorarea ostașilor răniți români au mai contribuit în Alba-Iulia și giur următorii:

Samuil Grin 50 cr., Iosif Pacosta 50 cr., Iosif Körner 50 cr., Demian 2 fl., Moreno 50 cr., M. Ionas 1 fl., W. Horedt 50 cr., Alecsandru Herczfelder 50 cr., V. Heydeler 50 cr., Ioan Magdea 50 cr., August Sasu 2 fl., Ioan Petruscu 50 cr., Ioan P. Pecurar 50 cr., Laurente Cutean 1 fl., Georgiu Muntean 1 fl., Simion Vran 1 fl., Clemente Muntean 50 cr., Nicolae Pleșa 1 fl., Nechifor Hațegan 1 fl., Anna Bran 5 fl., Dr. Nathan 1 fl., A. Ionas 2 fl., N. N. 50 cr., Iosif Reisz 1 fl., Iacobfy 2 fl., Ioane Benția 1 fl., Iosif Farcaș 50 cr., Nicolau Marginean din Brad 2 fl., și 1 taler de 1 fl. 50. Crestinal 1 taler de 1 fl., Stefan M. 5 fl., Mihai Mihailaș 2 fl., Un crestin 1 fl., Iacob Tulburean 1 fl., F. Victor 2 fl., M. Pogatsnik 2 fl., Walter 1 fl., M. Körner 1 fl., Anna Vulcan 2 fl., și Popovici 3 fl., — Laoaltă 50 fl. 50 cr. și 1 taler de 1 fl. 50 cr. era 1 de 1 fl.

Colecțiunea s'a făcut prin domnișorele Eufemia Pipoș și Eufrosina Cirlea.

Suma s'a espedat dea dreptul societății române „Crucea roșie“ din București, ce va documenta la timpul seu publicarea cuiței ce va sosi.

Aceste șire vă rog a le publica cu acel adaus, că unii domni contributori din doue sate vecine subscriindu-se numai dar până în ziua de aghi nesolvind suma prescrișă, și pentru cari subscrișul a trebuit să suplînescă banii sunt rogați ca cât mai curând să satisfacă obligamentului lor.

Mihaiu Cirlea.

Bursa de Viena

din 24 Februarie (8 Martie) 1878.

Argent	104 80
Galbin	5 59
Napoleon d'aur (poli)	9 49 1/2
Valuta nouă imperială germană	58 55

Economic.

Sibiul, 5 Martie n. Pro hectolitru: Grâu prima fl. 8.70-9.70; Grâu secăreț, fl. 7.50-8.30 Săcară, fl. 6.30-6.70; Orz fl. 5.50; Ovăs fl. 2.70-3.10; Cucuruz fl. 6.40-7; Mălaiu fl. 7; Cartofi fl. 2-2.50; Semență de cânepă fl. 14.50; Mazere fl. 12.-; Linte fl. 15.-; Fasole fl. 8.50 pro 50 chilo: Făină fl. 7.50; Slănină fl. 35.-; Unsore de porc fl. 30.-; Său fl. 27.-;

Luminări fl. 30.-; Săpun fl. 21.-; Fân fl. 90-1.10; Cănepă fl. 28-30; Lemne de foc pro metru cubic fl. 3.20; Spirit pro grad 52 1/2-75 cr.; pro chilo: carne de vită 30-36 cr.; Carne de vițel 40-45 cr.; Carne de porc 34-36 cr.; Carne de ôie - cr.; ôue, 10 de 30 cr.

Budapesta, 5 Martie n. Grâu s'a oferit puțin, dar cumpărătorii încă au fost cu rezervă așa, că prețul a scăzut cu câte 10-15 cr. pro maza meirică, anume grâul de prima calitate s'a vândut cu câte fl. 11.50, 12, 12.35 și chiar numai cu fl. 11.35. Ovăsul a reușit cu fl. 6.70-7. Cucuruz (porumb) fl. 7.40-7.43 pro maza metrică.

Estras din fôia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitatiuni: în 26 Martie și 26 Aprilie imobil. lui Toma Sallmen și soției sale în Ludoșul - Murășului (tribunalul Turda); în 28 Martie și 2 Maiu imobil. lui George Toritu și soției sale în Satu-Lung (tribunalul Brașov); în 3 Aprilie și 4 Maiu imobil. lui Conrad Riedl și soției sale în Făgăraș (jud. cerc.); în 8 Aprilie și 8 Maiu imobil. lui Mihaiu Weber în Orăștia (tribunalul Alba-Iulia); în 23 Martie imobil. lui Stefan Iakab și soției sale în Cluj (tribunal); în 24 Aprilie și 24 Maiu imobil. lui Vasilie Mezei în Olpret (tribunalul Dej); în 19 Martie și 18 Aprilie imobil. fițore de massa concursuală a lui Adalbert Resitzky în Brașov (tribunal); în 8 Aprilie și 8 Maiu imobil rămasului după Nicolae Dobos în Diod (jud. cerc. Aiud).

Nr. 38.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de a III clasă din Muncelu-mare cu filiile Muncelu-mic și Boia-Barzu, cu încuviințarea Pre venerabilului Consistoriu archidiececan din 20 Decembrie a. tr. Nr. 3163, se scrie concurs până la 25 Martiu st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: jumătate din venitele acestei parochii compute aprôpe la 300 fl. v. a. adecă 150 fl. v. a.

Cei ce doresc a ocupa acest post vor avé a-și adresa concursese instruite conform legii și dispozițiunilor prescise de Sinodul Archidiececan din 1873 la subscrișul până la termenul indicat.

Deva, 14 Februarie, 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu, m. p. protopresbiter.

1-3

Nr. 25.

CONCURS.

Pe basa ordinului Preveneratului Consistoriu archidiececan din 26 Ianuarie a. c. Nr. 103 B. pentru parochia vacantă Crisbav, de clasa III în protopresbiteratul II-lea al Brașovului se publică din nou concurs cu termenul până la 25 Martiu a. c.

Emolumentele sânt:

1. Casa parochială cu două încăperi și pivniță;
2. Dela 120 familii câte una ferdelă secară seu în bani 1 fl 40 cr., dela veduve și neorustici pe jumătate.
3. De la două grădmi numite Varveghi și Coda românuului circa 33 fl. v. a.
4. Venitele stolari statorite în sinodulu parochial din 13 Iunie 1876.
5. De la pădurea și pășunea de 18 jugeri venit curat 8 fl. v. a. din cassa comunală; alte venituri din sus numita pădure nu sunt.

Doritorii de a ocupa această parochiă, au a-și așterne concursese lor instruite în sensul statutului organic, și dispozițiunilor sinodali pentru regularea parochielor.

Far după urmata alegere de paroch în matera Crisbav, se va dispune definitiv și în privința filiei Nou, care se ține de Crisbav, și ambele acestea se administreză de parintele capelan Ioan Tulbure.

Brașov, în 5 Februarie 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric, protopresb.

1-3

Nr. 39.

CONCURS.

Devenind vacantă parochia Ceru Băcâinței încă în 4 August 1874 s'a fost pu-

blicat concurs în Nrii „Telegr. Rom.“ 62, 63 și 64 din același an, dar neafându-se atuncea concurenți pentru reîntregirea ei, nici mai putându-se administra și mai încolo, prin alți preoți, cu concessiunea Prevenerabilului Consistoriu archidiececan se repeșce concursul.

Emolumentele sânt:

1 Venitul stolar usuat, care după calculul de mijloc este pe un an	30 fl.
2. Folosirea cimiteriului de 2 cară fân	10 fl.
3. De la 70 familii câte 1 ferdelă cucuruz sfêrmit	70 fl.
4. De la fie-care familie câte o și de lucru	28 fl.
Suma: 138 fl.	

5. Casă de locuit și cuhnă, sub un cooperemânt cu casa de scôlă.

Doritorii de a ocupa această parochie, au a și așterne la subscrișul suplicele lor cu documentele prescise de statutul organic până la 25 Martiu a. c.

Secărêmb 2 Februarie, 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial resp.

Sabin Piso, m. p. protopresb.

2-3

Ad Nr. 44. — 1878.

CONCURS.

Deôrece stațiunea de învățatoriu la scôla confesională gr. or. din Săcărâmb (Nagyág), prin candidarea de preoțire a meritatului învățatoriu Iacob Adam, cu ziua de 15 Martiu a. c. 1878 este să devină vacantă, subscrișul pre lângă concesiunea Prevenerabilului Consistoriu archidiececan pentru suplinirea ei cu alt individ corespundătoriu recerînțelor învățamentului, scrie concurs.

Emolumentele sânt:

1. Salariul lunar învățătoresc — 24 fl 50 cr. pre care 'l primesce anticipative totdeuna la 1-a și a luni din casia bisericeii elocată în cancelăria Prefecturii Reg. montane de aicea pre lângă cuitanța vidimată din partea subscrișului.

2. Cuartir bun în edificiul scôlei.
3. Lemne pentru încăldirea șcôlei și a despărțemântului în care locuesce.

Se cere însă, ca concurenții:

- a) Să fie clerici sau pedagogi ab-soluți;

- b) Pre lângă metoda corespundătoare învățamentului, să scie tipicul și cântările bisericesci în care sânt a se instrui pruncii mai înaintați în e-tate, pentru care însă va avé oșebită remunerațiune din partea părinților.

- c) Să nu fie căsătoriți.

Doritorii de a ocupa această stațiune prelungă condițiunile de mai sus, sânt poftiți a și așterne la subscrișul suplicele lor instruite cu documentele recerute, până în 15 Martiu a. c. 1878.

Secărâmb, 12 Februarie, 1878.

Sabin Piso, protopresb. gr. or. și insp. scol. distr.

3-3

Citațiune edictală.

Nicolae Șogan de religiunea gr. or. din Reșinari, părăsindu-și pe legiuita sa soție Sora născută Lungu de 16 ani și nesciindu se dacă mai trăesce și unde se află, se citeză prin acesta a se înfățișa la subsemnatul for matrimonial în termin de un an și o și, căci la din contră după espirarea acestui termin se va aduce sentința asupra acțiunei muerei sale și în absența lui.

Sibiul 21 Februarie 1878.

Scaunul ppresb. gr. or. tract. II al Sibiului.

I. Popescu, prot.

2-3

Anunciu.

Se caută o educătoresă română sau pricepătoare de limba română lângă doue fițe la o familie într'un opid diu Selagiu.

Doritorile de a se aplica sânt rogate să se pună în conțelegere asupra condițiunilor cu domnul P. Cosma, advocat în Sibiul strada Cisnădiei Nr. 20.

1-3